

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์)
ชื่อผู้ศึกษา	นายสันติ มุ่งหมาย
หน่วยงาน	โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์)
ปีที่ศึกษา	พ.ศ. 2562-2564

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 3) ศึกษาผลการใช้แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ในโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเป็นครูโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน และผู้เรียนโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 677 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 713 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้ 1) แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย 2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 3) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 4) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 5) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ได้แก่ (1) แบบประเมินคุณภาพห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต (2) แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต (3) แบบประเมินนิสัยรักการอ่านของผู้เรียน และ (4) แบบสำรวจผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้บริการห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า PNI^{modified} จัดเรียงลำดับความสำคัญ

ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ของโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ของโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80 การบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ทุกด้านมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านนวัตกรรมดีเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็น (PNI) สูงสุด ค่า PNI = 0.60
2. แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนเคราะห์) ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1) หลักการของแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต

2) วัตถุประสงค์ของแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 3) เป้าหมายของแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 4) องค์ประกอบของห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 5) วิธีการดำเนินงานของแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต 6) การประเมินผลการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ผลการประเมินยืนยันแนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.91 มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.86 และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.94

3. ผลการใช้แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์) มีดังนี้

3.1 ห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์) โดยรวมมีคุณภาพในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.75 แต่ละด้านมีความสำเร็จที่แสดงถึงคุณภาพตามลำดับ ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมดี มีค่าเฉลี่ย 4.83 ด้านทรัพยากรสารสนเทศดี มีค่าเฉลี่ย 4.78 ด้านการบริหารจัดการดี มีค่าเฉลี่ย 4.74 ด้านการบริการดี มีค่าเฉลี่ย 4.70 และด้านนวัตกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 4.69

3.2 ข้อค้นพบจากการใช้แนวทางการบริหารงานห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต ในโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์) พบว่า ห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีสิ่งดีดี 5 ประการ ดังนี้ คือ 1) มีการบริหารจัดการดี บริหารแบบมีส่วนร่วม บูรณาการด้วยอิทธิบาท 4 2) มีสภาพแวดล้อมดี พื้นที่กว้างขวาง สะอาด สวยงาม บรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่านและการเรียนรู้ 3) มีทรัพยากรสารสนเทศดี ตรงกับความต้องการของผู้เรียน 4) มีการบริการดี ครูบรรณารักษ์และยุวบรรณารักษ์ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บริการชุมชน และ 5) มีนวัตกรรมดี ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลาย ผู้เรียนโรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์) ทุกคนได้เข้าใช้บริการห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต เพื่อการเรียนรู้และความบันเทิง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต

3.3 ผลการประเมินนิสัยรักการอ่านของผู้เรียน โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์) พบว่า โดยรวมผู้เรียนทุกชั้นร้อยละ 88.80 มีผลการประเมินนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับดี-ดีมาก ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด

3.4 ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้บริการห้องสมุด 5 ดีมีชีวิต โรงเรียนบ้านทุ่ม (ทุ่มประชาชนุเคราะห์) โดยรวมผู้เรียนร้อยละ 100 มีผลงานบันทึกการอ่าน ผู้เรียนร้อยละ 87.52 มีผลงานนิทานดี 4 ช่อง ผู้เรียนร้อยละ 87.52 มีผลงานหนังสือเล่มเล็ก และผู้เรียนจำนวน 635 คน คิดเป็นร้อยละ 89.06 มีรางวัลการแข่งขันทักษะวิชาการ